N°. 2355. 1855.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 25 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 24 Januarij.

***APOSTOLISCHE BRIEF** van onzen allerheiligsten Heer Pius, door de goddelijke Voorzienigheid Paus, de negende van dien naam, over de dogmatische definitie van de Onbevlekte Ontvangenis der Maagd en Moeder Gods.*

***PIUS** Bisschop, de dienaar der dienaren Gods. Ter eeuwiger gedachtenisse.*

(Vervolg en Slot.)

Om dat geheel, of, om zoo te spreken, dat totaal der goddelijke gaven en die oorspronkelijke onbevlektheid der Maagd te beschrijven, uit wie Jezus is geboren, hebben de Vaders, zich van de woorden der profeten bedienende, de allerheiligste Maagd verheerlijkt als de reine duive, het heilig Jeruzalem, de verheven troon Gods, de heiligmakende ark, en het huis dat de Eeuwige Wijsheid zich heeft gebouwd; gelijk die koningin, die vol bekoorlijkheden en op haren welbeminde rustende, uit den mond van den Allerhoogsten gansch volkomen, schoon en Gode waardig kwam. En in hun hart en geest overwegende, dat de gelukzalige Maagd Maria, in den naam van God en op Zijn bevel door den engel Gabriël vol van gratie is genoemd, toen hij Haar hare onvergelijkbare waardigheid van Moeder Gods aankondigde, hebben de Kerkvaders en kerkelijke schrijvers geleerd, dat door die buitengewone en plegtige begroeting, waarvan geen voorbeeld bestaat, verklaard wordt, dat de Moeder Gods de zetel is van alle goddelijke genade, dat zij is versierd geworden met al de gaven van den H. Geest, wat meer is, dat zij is als de oneindige schat en de onuitputbare afgrond dier gaven, zoodat zij nooit door den vloek getroffen is geweest, en, vereend met haren Zoon aan den eeuwigen zegen deelnemende, verdiend heeft uit den mond van Elizabeth, die door den H. Geest bezield werd, te hooren: ***Gezegend zijt gij boven alle vrouwen en, gezegend is de vrucht uws ligchaams.*** Ook 't is hun even duidelijk als eenparig uitgedrukt gevoelen, dat de glorierijke Maagd, in wie Hij, die almagtig is, groote dingen heeft voortgebragt, met zulk een glans van hemelsche gaven geschitterd heeft, met zulk een volheid van genade en zulk eene onschuld, dat zij als een onbeschrijfelijk wonder van God is geweest, of liever het toppunt van alle wonderen, in een woord, de waardige Moeder Gods, en dat in Gods nabijheid zijnde, zooveel de geschapene natuur zulks veroorlooft en meer dan alle schepselen, zij zich verheft tot eene hoogte, die noch door lof, noch door menschen, noch door engelen bereikt kan worden. Ten einde den staat van onschuld en geregtigheid, waarin de Moeder Gods geschapen is, te bevestigen, hebben zij haar niet alleen vaak bij Eva, de schuldelooze reine maagd, alvorens deze in de doodelijke strikken was gevallen van de arglistige slang vergeleken, maar haar boven deze gesteld, daarbij duizende bewonderenswaardige middelen aanwendende, om die voortreffelijkheid uit te drukken. Immers Eva, op ellendige wijze aan de slang gehoorzamende, verloor hare oorspronkelijke onschuld en werd hare slavin; maar de welgelukzalige Maagd, steeds hare oorspronkelijke gaven vermeerderende, verre van ooit het oor aan de slang te leenen, vernietigde geheel door de goddelijke gave, welke zij ontvangen had, de kracht en magt der slang.

't Is daarom dat zij nimmer hebben opgehouden de Moeder Gods een lelie onder de doornen te noemen; een geheel onaangeroerde, maagdelijke, onbevlekte, steeds gezegende en vrij van alle besmetting der zonde ongeschondene aarde, waarvan de nieuwe Adam gevormd werd; een geheel schitterend, bekoorlijk, volkomen paradijs van onschuld, onsterfelijkheid en zaligheid, door God-zelven daargesteld en beschermd tegen de valstrikken der vergiftige slang; een onverderfelijk hout dat de worm der zonde nooit bedorven heeft; een immer heldere fontein door de gave van den H. Geest bezegeld; een goddelijke tempel, schat van onsterfelijkheid; een eenige alleen zijnde dochter, niet des doods maar des levens; een uitspruitsel der genade en niet der verbolgenheid, 'twelk door de bijzondere voorzienigheid Gods zich bloeijend uit een besmetten en bedorven wortel verheft, immer gebloeid heeft, buiten alle gevestigde en algemeene wetten. En als waren die dingen, ondanks hunnen glans, ontoereikend, zij hebben in uitdrukkelijke duidelijke woorden verklaard, dat, wanneer het de zonde betrof, er op geenerlei wijze sprake kon zijn van de Heilige Maagd Maria, aan wie overvloed van genade is geschonken, om die zonde geheel te overwinnen. Hunne belijdenis was, dat de allerglorierijkste Maagd, de herstelster van haar geslacht en een bron van leven voor het menschdom is geweest; dat Zij vóór de eeuwen was uitverkoren; dat de Almagtige Haar voor zich bereid had; dat God het voorspeld heeft, toen Hij tot de slang zeide: »Ik zal vijandschap stellen tusschen u en de vrouw," en dat zij het is, er mag niet aan getwijfeld worden, die den vergiftigen kop der slang vermorzeld heeft. 't Is daarom dat zij bevestigd hebben dat de allergelukzaligste Maagd, door de genade, van elke vlek der zonde was behoed gebleven en rein van alle besmetting zoowel aan ziel als ligchaam en aan geest; dat, steeds in gemeenschap met God en aan Hem vereend door een eeuwigen band, zij nooit in de duisternis maar steeds in het licht was, en dat daarom, om de oorspronkelijke genade die in haar was en niet om den staat haars ligchaams, zij een waardige woonplaats van Christus geweest is.

Bij alles wat door Ons gezegd is moeten de voortreffelijke woorden worden gevoegd, door welke de Kerkvaders, sprekende van de Ontvangenis der Maagd, de getuigenis hebben afgelegd, dat de natuur zich door de genade overwonnen bekennende, bevende was blijven stilstaan, onmagtig haren loop te volgen; want er moest gebeuren dat de H. Maagd en Moeder Gods niet eerder door de H. Anna zou ontvangen worden, dan wanneer de genade vruchten gedragen had: die Ontvangenis immers was die der eerstgeborene vrouw in wie ontvangen zou worden de Eerstgeborene van al het geschapene. Zij hebben getuigd dat het vleesch der H. Maagd van Adam genomen, de besmetting van Adam niet ontvangen had, dat alzoo de welgelukzalige Maagd geweest is een door God zelven gebouwde tempel, gevormd door den Heiligen Geest, kostelijk verrijkt met purper en met al wat het goud, door dien nieuwen Beseleel gefatsoeneerd, glans kan geven, zoodat men haar, met regt, eeren moet als het eigen meesterstuk der Godheid, als voor de gloeijende schichten van den boozen geest beschermd, als eene wonderschoone en vlekkelooze natuur, over de wereld, op het oogenblik harer Onbevlekte Ontvangenis, al het vuur van een schitterenden dageraad verspreidende. Het was inderdaad niet betamelijk dat dat uitverkoren vat door de gewone besmetting bevlekt wierd; want geheel verschillend der anderen is het van de natuur gekomen, zonder van de schuld te komen; wat meer is, het was volkomen betamelijk dat, gelijk de eenige Zoon tot Vader in de Hemelen heeft gehad Hem, wien de Serafijnen driemaal heilig uitroepen, Hij ook op aarde eene Moeder had die nooit beroofd was geweest van den glans harer heiligheid. En die leer was zoo diep in de geesten en denkbeelden onzer Vaders doorgedrongen, dat zij onder hen die geheel bijzondere en zoo verwonderlijke taal hadden aangenomen, in welke zij gewoon waren de Moeder Gods te noemen: onbevlekt, en in alle opzigten onbevlekt, — schuldeloos en de schuldeloosheid-zelve, — regtvaardig en van een volkomene regtvaardigheid, — heilig en vrij van alle vlek der zonde, geheel rein, geheel kuisch, de type-zelve der reinheid en onschuld, schooner dan de schoonheid, van eene bekoorlijkheid boven alle soort van bekoorlijkheid verheven, — heiliger dan de heiligheid, de eenige heilige, — rein naar ziel en ligchaam, maagd alle kuischheid en maagdelijkheid overtreffende, — de eenige die geheel tot een tabernakel is gemaakt van al de genaden des H. Geestes, — Zij die, beneden God alleen, boven alle schepselen is, die van natuur schooner, volmaakter, heiliger dan de Cherubijnen en Serafijnen is, dan het gansche Engelenheir, en van wie noch op aarde noch in den hemel eene taal waardiglijk den lof kan uitspreken. Die taal, 't is aan niemand onbekend, is natuurlijkerwijs overgegaan in de gedenkstukken der heilige liturgie en in de kerkelijke officiën; men vindt ze er hier en daar, ze heerscht en overheerscht er: de Moeder Gods wordt er in aangeroepen en geprezen als de eenige duive van schoonheid, vrij van bederf, gelijk aan de steeds in den glans van haren bloei zijnde roos; als volkomen en geheel rein en immer onbevlekt en steeds zalig; en dat zij er in wordt gevierd als de onschuld die geene smet heeft ondergaan gelijk eene andere Eva, en die den Emmanuel heeft gebaard.

Er is dus geene reden zich te verwonderen dat de leer der Onbevlekte Ontvangenis der Maagd en Moeder Gods, in de goddelijke Schriften aangewezen, naar het oordeel der Vaders, die ze door hunne zoo stellige en talrijke getuigenissen hebben overgebragt, eene leer door zoo vele doorluchtige gedenkstukken der eerwaardige oudheid uitgedrukt en gevierd en door de Kerk voorgesteld en bevestigd in een plegtig uitspraak, er is geene reden zich te verwonderen dat die leer zoo veel godvruchtige denkbeelden en liefde bij de herders-zelven der Kerk en de geloovige volken heeft opgewekt, zoodat zij er roem op hebben gedragen van ze op eene van dag tot dag meer schitterende wijze te belijden, en niets hun aangenamer en meer waard is, dan alom met vurige godsvrucht de Maagd en Moeder Gods, die zonder de vlek der erfzonde ontvangen is, te loven, te eeren, aan te roepen en te vieren. Ook sedert de oudste tijden hebben de opperpriesters, de leden der geestelijkheid, de geestelijke ordens, zelfs keizers en koningen, dringend den Heiligen Apostolischen Stoel gebeden de Onbevlekte Ontvangenis der allerheiligste Moeder Gods als een dogma van het katholiek geloof te verklaren. Die beden zijn ten onzen dage hernieuwd geworden; vooral zijn zij gerigt geworden tot onzen voorganger Gregorius XVI, zaliger gedachtenis, en ook tot ons, hetzij door Bisschoppen, hetzij door de wereldsche geestelijken, hetzij door de geestelijke ordens, door souvereinen en geloovige bevolkingen.

Daar Wij alle deze zaken grondig kennen en er voor Ons-zelven de reden in vinden eener zeer groote blijdschap, ze tot het onderwerp makende van een ernstig onderzoek, zoo hebben Wij naauwelijks, in weerwil onzer onwaardigheid, door de onnaspeurlijke raadsbesluiten der goddelijke Voorzienigheid, op dezen luisterrijken Stoel van Petrus verheven, om het bestuur der gansche Kerk in handen te nemen, in het gevoel van eerbied, godsvrucht en liefde, waarover Wij van onze jeugd af aan doordrongen waren voor de allerheiligste Maagd Maria, de Moeder van God, den grootsten prijs er in gesteld om al datgene te doen wat de Kerk nog zou kunnen wenschen, om de Welgelukzalige Maagd meer te eeren en een nieuwen luister bij te zetten aan hare voorregten. Maar dit alles tot de meest mogelijke rijpheid willende brengen, stelden Wij eene bijzondere Congregatie in, zamengesteld uit vele van Onze Eerwaardige Broeders de Kardinalen der H. Roomsche Kerk, uitstekende door hun vroomheid, hun wijsheid en hun wetenschap in de goddelijke dingen; Wij kozen daarenboven, zoowel onder de wereldsche geestelijken als onder de ordensgeestelijken, mannen uit, buitengewoon ervaren in de theologische wetenschappen, opdat alles wat betrekking heeft op de *Onbevlekte Ontvangenis der Maagd* met de grootste zorg zou onderzocht worden en opdat zij Ons hunne gevoelens zouden mededeelen. En aangezien de onderscheiden aanvragen, die Ons gewierden, om eindelijk de Onbevlekte Ontvangenis der Maagd te definieeren, Ons duidelijk deden zien, welk, ten aanzien van dit punt, het gevoelen was der meeste Herders der Kerk, zoo zonden Wij aan Onze Eerwaarde Broeders, de Bisschoppen der Katholieke wereld een Encyclick gedagteekend uit Gaëta, 2 Februarij 1849, met verzoek gebeden tot God op te zenden en Ons vervolgens in geschrift te doen weten, hoedanig de vereering hunner Geloovigen was ten aanzien van de Onbevlekte Ontvangenis der Moeder Gods, en vooral wat zij-zelven dachten over de uit te brengen definitie, welke verlangens zij omtrent dit punt koesterden, ten einde Ons eindoordeel met alle mogelijke plegtigheid te kunnen geven.

Voorwaar, 't is geen geringe vertroosting voor ons geweest, toen de antwoorden onzer Eerwaarde Broeders ons geworden zijn. Terwijl zij zich gedrongen voelden door eene onuitsprekelijke vreugde en geluk, hebben zij ons niet slechts op nieuw betuigd hunne vrome gevoelens en de gedachte die hen bezielen, zoo wel hen in 't bijzonder, als hunne geestelijkheid en het geloovige volk, ten aan-

zien van de Onbevlekte Ontvangenis der welgelukzalige Maagd, maar zij hebben daarenboven bij ons aangedrongen, dat de Onbevlekte Ontvangenis der Maagd door het eindoordeel van ons gezag zou worden bepaald. Wij ondervonden geen minder vreugde, toen onze Eerwaarde Broeders en Kardinalen der H. Roomsche Kerk, uitmakende de kongregatie, waarvan wij gesproken hebben, en de door ons tot raadgevers gekozen theologanten, na alle dingen rijpelijk te hebben onderzocht, Ons met denzelfden ijver en denzelfden aandrang de definitie van de Onbevlekte Ontvangenis der Moeder Gods verzochten.

Het glorierijk spoor onzer voorgangers volgende, en verlangende te werk te gaan overeenkomstig de vastgestelde regelen, hebben Wij vervolgens een konsistorie bijeengeroepen en gehouden, waar Wij, na gesproken te hebben tot onze Eerwaarde Broeders de Kardinalen der H. Roomsche Kerk, met zeer groote blijdschap gehoord hebben, hoe zij Ons vroegen een dogmatische definitie te willen geven aangaande de Onbevlekte Ontvangenis der Maagd en Moeder van God.

Vol vertrouwen op God, en overtuigd dat het geschikte oogenblik gekomen was, om de Onbevlekte Ontvangenis der allerheiligste Maagd uit te spreken, voor welke tot getuigenis strekken de goddelijke orakelen, de eerbiedwaardige traditie, het voortdurend gevoelen der Kerk, de wonderlijke overeenstemming der katholieke Herders en geloovigen, de schitterende daden en konstitutiën onzer voorgangers; na alle dingen met de grootste zorg onderzocht en tot God aanhoudende en vurige gebeden opgezonden te hebben, is het Ons toegeschenen, dat wij niet meer mogten aarzelen, om door ons eindoordeel de Onbevlekte Ontvangenis der allerheiligste Maagd te bekragtigen en te bepalen, en alzoo te voldoen aan de zeer godvruchtige verlangens der katholieke wereld en aan onze eigen godsvrucht jegens de allerheiligste Maagd, ten einde meer en meer in haar te vereeren haar eeniggeboren Zoon Jezus Christus, onzen Heer, daar alle lof en glorie, die men toebrengt aan de Moeder, tot de glorie des Zoons terugkeert.

Het is daarom, dat Wij niet opgehouden hebben in nederigheid en in onthouding onze bijzondere gebeden en de openbare gebeden der Kerk op te dragen aan God den Vader, door zijnen Zoon, na nog bovendien den bijstand ingeroepen te hebben der hemelsche heirscharen en van den Geest der Vertroosting, handelende heden onder Zijne ingeving voor de eer der heilige en ondeelbare Drievuldigheid, voor de glorie der Maagd, moeder van God, voor de verheffing van het katholiek geloof en voor de uitbreiding van de godsdienst, krachtens het gezag van onzen Heer Jesus Christus, van de heilige apostelen Petrus en Paulus, en van het Onze, verklaren Wij, spreken Wij uit en bepalen, dat de leer, volgens welke de welgelukzalige Maagd Maria van het eerste oogenblik harer Ontvangenis af door eene bijzondere genade en voorregt van den Almagtigen God, wegens de verdiensten van Jezus Christus, de Verlosser van het menschelijk geslacht, is bewaard gebleven en uitgezonderd van alle besmetting der erfzonde, geopenbaard is door God, en dat zij dien ten gevolge door alle geloovigen met volkomen overtuiging en standvastigheid moet beleden worden. Zoo dan sommigen, hetgeen God verhoede, de vermetelheid hadden in hun hart anders te denken dan het door Ons is beslist geworden, dat zij vernemen en weten dat zij, door hun eigen oordeel veroordeeld, buiten het geloof zijn geraakt en de eenheid der Kerk verlaten hebben, en daarenboven, dat, zoo zij door woord of geschrift, of door eenig ander middel, het wagen de overleggingen van hun hart kenbaar te maken, zij *ipso facto* de straffen beloopen bij het regt vastgesteld.

Onze lippen openen zich met blijdschap en onze tong spreekt in verheuging! Wij brengen, en Wij zullen nooit ophouden het te doen, Onzen nederigsten en vurigsten dank aan Christus Jezus Onzen Heer, die in weerwil onzer onwaardigheid, Ons de buitengewone genade verleend heeft om aan Zijne allerheiligste Moeder, die eer, die glorie, dien lof te mogen toebrengen. En met een volkomen en algeheel vertrouwen berusten wij in de zekerheid van Onze hoop: de welgelukzalige Maagd, die gansch schoon en onbevlekt, den vergiftigen kop van de wreede slang heeft verpletterd en de wereld het heil heeft aangebragt; die de lof is der Profeten en der Apostelen, de eer der martelaren, de vreugde en de kroon van alle heiligen, die de zekere en onverwinnelijke beschermster is van elk die zich in gevaar bevindt; de alvermogende middelares en voorspraak voor de aarde bij haren eeniggeboren Zoon, de glorie, de luister, de behoudster der H. Kerk, die ten allen tijde de ketterijen heeft uitgeroeid; de geloovige volken en natiën van de grootste rampen heeft verlost, en die Ons-zelven gered heeft uit de talrijke gevaren, waardoor wij besprongen werden; die welgelukzalige Maagd zal door hare magtige bescherming bewerken dat alle hinderpalen weggenomen worden, alle dwalingen overwonnen, dat de H. Katholieke Kerk onze Moeder werde versterkt en iederen dag meer en meer opbloeije onder alle volken en in alle orden, opdat zij heersche van zee tot zee, aan alle stranden tot aan het uiterste der aarde, dat zij volkomen vrede en rust geniete en vrijheid, opdat de schuldigen vergeving erlangen, de kranken genezing, de zwakken kracht van ziel, de bedrukten vertroosting, zij die in gevaar verkeeren hulp; opdat allen die dwalen de duisternis uit hun geest zien wijken, en terugkeeren op het pad der waarheid en der geregtigheid, en dat het zij één herder en één kudde.

Dat alle Onze welbeminde Zonen der Katholieke Kerk Onze woorden hooren: dat zij volharden met een nog levendiger vuur van godsvrucht en liefde in het eeren, aanroepen en tot de Welgelukzalige Maagd Maria, de Moeder Gods, zonder erfzonde ontvangen, te bidden, en dat zij ten allen tijde hun toevlugt zoeken bij deze teedere Moeder van genade en barmhartigheid, in al hun angsten, nooden en verschrikkingen. Er is niets te vreezen, en er is geen oogenblik meer om te wanhopen, wanneer men wandelt onder het geleide, het toezigt, de bescherming en de hulp van Haar, die, een moederhart voor Ons in den boezem dragende, en zich belastende met Ons heil, hare zorgen over het gansche menschelijk geslacht laat gaan. Door den Heer verheven tot Koningin der hemelen en der aarde, gesteld boven alle de choren der Engelen en alle de rangen der Heiligen, gezeten aan de regterhand van haren eenig geboren Zoon Onzen Heer Jezus Christus, hebben hare moederlijke beden een alvermogende kracht: wat zij wil verkrijgt zij; zij smeekt nooit te vergeefs.

Eindelijk, opdat deze definitie van de Onbevlekte Ontvangenis der welgelukzalige Maagd Maria, ter kennisse kome van de gansche Kerk, hebben Wij dezen Apostolischen Brief willen openbaar maken, die er ten eeuwige dage de gedachtenis van zal bewaren. Wij bevelen alzoo dat de afschriften en exemplaren van dezen Brief, zoo zij geteekend zijn door een openbaren notaris of voorzien van het zegel eens persoons met eene kerkelijke waardigheid bekleed, voor allen de zelfde kracht zullen hebben, als de oorspronkelijke.

Het is alzoo aan niemand geoorloofd den tekst van onze verklaring, beslissing en definitie te verwringen, of door eene vermetele stoutheid ze tegen te spreken en er zich tegen aan te kanten. Zoo iemand niet vreest dat misdrijf te plegen, hij wete dat hij de gramschap op zich laadt van den Almagtigen God en van Zijne welgelukzalige Apostelen Petrus en Paulus.

Gegeven te Rome bij Sint-Pieter, het jaar der menschwording van onzen Heer achttien honderd vier en vijftig, den zesden van December, van ons Pausschap het negende.

PIUS IX, PAUS.

In sommige exemplaren van ons Nommer van gisteren, zijn de volgende zinstorende feilen gebleven:

1e kol.	19e regel	van boven	staat: godheid,	moet zijn:	goedheid.
—	20e	— onder	— ziel,	—	zuil.
2e kol.	14e	— boven	— ontberen,	—	ontvangen.
3e —	2e	— —	— VI,	—	VII.

De *Indépendance belge* opent zijn Nommer van 22 Januarij met het berigt van het overlijden der jeugdige Koningin van Sardinië, en zegt vervolgens:

»Het is een groote ramp voor de natie en voor den Koning. Bemind en geëerbiedigd wegens hare zeldzame deugden, die haar meer tot sieraad strekten dan de kroon die zij droeg, zal de jonge Maria Adelaïde betreurd worden door allen, die de uitmuntende hoedanigheden van haar hart hebben weten te waardeeren. Rijken en armen deelen gelijkelijk in den openbaren rouw en zijn eenstemmig in het betuigen van hun leed."

Het klinkt zonderling, een blad als de *Indépendance belge* te hooren spreken over de zeldzame deugden eener christelijke vrouw. Zou het orgaan der liberalisten er niet aan gedacht hebben, dat die vrouw eene katholieke is geweest, die in stille gehoorzaamheid aan de Kerk leefde, en, door de getrouwe opvolging harer voorschriften, dien hoogen trap van deugd bereikte, welke de *Indépendance* thans heet te bewonderen?

Waarlijk, haar kleine rouwzang vormt een vreemd kontrast met hare gewone hymnen op de laffe bestrijders en ondermijners der Katholieke Kerk in Sardinië.

Eenige regelen verder maakt het blad een tweeden vreemden sprong. Het schrijft:

»In weerwil zijner rampen is de oorlog somtijds eene zegenrijke noodzakelijkheid, waaraan de volkeren zich moeten onderwerpen, op de uitkomsten ziende, welke hij kan aanbrengen; maar de vrede is altijd eene uitmuntende zaak, als zij op eervolle voorwaarden kan verkregen worden."

Zou de plotseling ingevallene vorst misschien eene verandering in de denkwijze der *Indépendance* te weeg gebragt, en den stroom zijner dagelijksche revolutionaire denkbeelden voor het oogenblik gestremd hebben?

't Is nog niet lang geleden, dat diezelfde *Indépendance* een verdraaide voorstelling gaf van een uitmuntend boek van den heer Louis Veuillot, waarin het zuiverend en herstellend karakter van den oorlog, op een zoo uitstekende wijze, in 't licht wordt gezet; maar de heer Veuillot had den krijgsman en den priester in verband gebragt, en zulks was genoeg, om zijne gansche voorstelling te verminken, en dat wel op zulk een devote wijze, dat zelfs onze *Nederlander* er mede ingeloopen is en de plaats geciteerd heeft — onze *Nederlander*, dezer dagen weder hemel en aarde beweegt, om zich v anti-revolutionnair te doen doorgaan, en te die ein zijn gansche oude citatenkraam uit de boeken van d heer Groen voor de honderdste maal uitstalt. Toch bl de *Nederlander* in den grond revolutionnair, zoo la hij zich blijft vastklemmen aan het principe der »ge gende" kerkhervorming met hare ongezegende vrucht

---

Mgr. P. M. Vrancken, bisschop van Colophon *i. p.* Vic. Apost. van Java, pastoor van Batavia, is van zij reis naar Rome in Limburg teruggekeerd en te Maastri aangekomen. *(Noord-Brab.)*

Men verneemt, dat de persoon Cornelis Koning, laatstelijk door het Provinciaal Geregtshof van Zuid-H land, ter zake van vadermoord, is veroordeeld tot straffe des doods, niet is cassatie is gekomen, maar request om gratie aan den koning heeft ingediend.

Er kan niets zoo bespottelijks uitgedacht worden of vindt altijd nog geloovige toehoorders. Hiervan le de Zoltkamp en naburige plaatsen een treffend bew waar namelijk het volgende zonderlinge gerucht van m tot mond gaat: Dat de beminde en heldhaftige Kon Willem II zou zijn overleden, is slechts een voorwe geweest. Hij had n. l. berouw gehad zoo spoedig, gevolge der gebeurtenissen in Frankrijk, een nieuw werp van grondwet te hebben aangeboden, was toen regering moede geworden en wilde de teugels van bewind gaarne aan zijn zoon, nu Willem III, overd gen. Om daartoe langs den kortsten weg te gerak werd zijn onverwachte dood te Tilburg door zijne trouwde vrienden verspreid, en om de ontdekking dit geheim te voorkomen, begeerde de koning uitd kelijk, dat men geen geestelijke bij zijn sterfbed zo toelaten, zijn ligchaam niet zoude balsemen en de waarin men zijn lijk naar den vorstelijken grafkelde Delft vervoerde, niet zoude worden geopend. — Men dan ook slechts eene doodkist zonder het lijk van h in gezegden grafkelder bijgezet en Willem II was in stilte en incognito naar Rusland vertrokken, en al bij zijn zwager Keizer Nikolaas I met opene armen vangen. Hij bevindt zich thans onder den naam vorst Mentzikoff te Sebastopol in de Krim!

Zoo als wij zeiden, vindt dit zonderlinge verhaa de Marne en wel onder de Afgescheidenen en ee visscherlieden veel geloof. 't Zal wel onnoodig zijn, gelijke dwaasheid te bestrijden; dit zoude haar ook veel eer bewezen zijn. *(IJsselbode)*

De vossen beginnen in den omtrek van Rouveen de laatste dagen zoo stout te worden, dat men e klaar lichten dag een bij de woning van een land zag rondloopen, die op hoenders en eendvogels lo en eerst toen men jagt op hem maakte het hazenpad k

---

Den 20 Jan. wilde de veerman bij het gehucht E telen (Drenthe) de proef nemen, of het ijs in de V tot den overgang bruikbaar was. Het ijs brak, toen omstreeks het midden der diepe snelvlietende rivier reikte, welker oppervlakte met ijsschotsen toegevr was, en de ongelukkige zonk in de diepte, om t uren later als een lijk een eind verder te worden w gevonden. De ongelukkige laat eene vrouw en kind

---

De Goessche beurtman van Bergen-op-Zoom, Jan Nispen, verliet gepasseerden Donderdag-morgen met schip, aan boord waarvan zich tevens zijn schoonv en knecht bevonden, het Goessche Sas, ten einde onverhoeds invallen van de vorst, te Bergen-op-Z in veilige haven te kunnen geraken; doch hij kon dien dag niet verder brengen dan tot het zoogenaa Prinsessen-plaatje, alwaar hij met angst zijn lot te mid van ontzettende ijsschollen, op de Zeeuwsche stroo verbeidde. Vier wakkere schippersgezellen van Bergen Zoom, genaamd Gerrit de Jager, Andries en Jan T en Christiaan Willems, wisten dat van Nispen van was afgevaren, en begaven zich in een bootje, roe hem, met het drijfijs kampende, te gemoet en mo er in slagen des avonds ten 5 ure het schip te berei waar zij als reddende engelen werden ontvangen, smaakten de voldoening, na een geheelen nacht in le gevaar met het ijs geworsteld te hebben, Vrijdag mo ten drie ure met behouden schip en lading daar a komen.

Te Tiel is sprake van eene geregelde stoomboot van daar naar Londen.

ROTTERDAM, 22 Jan. Gisteren is alhier in he bouw der Vereeniging van den *H. Vincentius van* in den Oppert de tentoonstelling geopend van d handwerken enz., voor de loterij ten behoeve dier eeniging ingezonden. Niettegenstaande het niet gunstige weder werd die tentoonstelling reeds die sten dag vrij druk bezocht. Eene ruim zoo gro belangrijke collectie van voorwerpen van kunst en als bij vorige dusdanige verloting is ingezonden g

van de voortdurende belangstelling in die Vereeniging en in het menschlievend doel dat zij beoogt. In het voorste gedeelte der zaal bevindt zich onder anderen eene menigte vrouwelijke handwerken enz., door de liefdadige zusters en weeskinderen der R. K. gemeente vervaardigd, waar tusschen een Maria-beeld is geplaatst, en daar tegenover een aantal voorwerpen door armen der Vereeniging uit erkentelijkheid vervaardigd en aangeboden, rondom het beeld van den *H. Vincentius* gerangschikt, terwijl in dat gedeelte der zaal drie schilden prijken, waarvan het middelst het hoofdbestuur der Vereeniging hier ter stede aanduidt, en het stedelijk wapen vertoont. Vooral het achtergedeelte der zaal bevat eene keur van kunstwerken en voorwerpen van waarde; aan het einde bekleeden de beide Vorstelijke geschenken eene eerste plaats; het keurig ingelegd uit ebbenhout vervaardigde werktafeltje, door H. M. de Koningin, en het kostbare kanapé-kussen door H. K. H. prinses Frederik, zijn daar op een troon van rood scharlakenstof met goud, door oranjebloemen, bloem- en potgewassen omgeven, ten toon gesteld, waarbij, als hulde aan de edele geefster, het portret van H. M. en het Nederlandsche wapen gevoegd zijn. Ook een aantal andere voorwerpen, zoo als schilderijen, onder welke zich bevindt het portret van den *H. Vincentius*, door den Nederlandschen kunstschilder J. F. Hutte, zijnde dit het eenige in ons Land dat naar het originele is vervaardigd, eene menigte kanapé-kussens, schelkoorden, haardkleeden die door kunstige bewerking uitmunten, pendules, etagères, goud, zilver, kleedingstukken, onder welke laatste een zoogenaamd kloosterwerk van kantgaren, boeijen daar bijzonder de aandacht.

De geheele zaal is met draperien, schilden, groen en bloemen gedecoreerd, en de menigte voorwerpen, die nog steeds door nieuwe inzendingen aangroeit, is met smaak gerangschikt, waarover dan ook de meeste bezoekers hunne goedkeuring betuigden. (*Rott. Cour.*)

— Heden nacht ten 12 ure teekende de thermometer 17° en heden morgen ten 8 ure 25° F. Gedurende den voormiddag bleef het kwik stijgen en teekende ten 12 ure 31°; ofschoon het later weder iets daalde, bleef het weder echter aanmerkelijk zachter.

Volgens een later berigt, is door het overbrengen der lijnen naar Zwijndrecht de kommunikatie zeer verbeterd, daar men nu door eene sleuf de ijsschouwen aan de lijn overhaalt; op enkele punten van de rivier zag men heden sommige personen, doch moet als zeer gevaarlijk beschouwd worden. In het Mallegat tot bij 's Gravendeel is het nog drijvende.

SCHEVENINGEN, 22 Jan. Tengevolge van de stremming der vaart op de rivieren, bevinden zich heden niet minder dan twee vischhoekers, en 13 sloepen te Scheveningen voor de kust, die gereed zijn hunnen gevangen visch met booten aan wal te doen brengen.

— Heden avond is alhier aangekomen de pink *Martijntje Mos*, schipper Pieter Mos, reeder Albert Mos. Zij heeft eene lading oesters in, bestemd voor de vischhandelaars Hoek en Legel alhier en handelaren in andere steden. Blijft de vorst aanhouden, dan zullen binnen kort eenige pinken met ladingen boter, kaas enz. naar buiten 's lands vertrekken.

ENKHUIZEN, 20 Jan. De toenemende vorst der laatste dagen heeft thans elk verkeer ter zee volkomen gestremd, want deze is, zoo verre het oog reikt, geheel in een ijsveld herschapen. Intusschen zijn verreweg het grootste getal onzer visschersvaartuigen nog voor de invallende vorst veilig de haven binnengekomen. (*H.*)

HOOGEVEEN, 20 Jan. De bakker E. A., te Nieuweroord, van wien wij gisteren berigtten, dat deze nog in bewusteloozen toestand verkeerde, ten gevolge van het plaatsen van gloeijende kolen uit den oven in zijn slaapvertrek, is heden ochtend mede ten gevolge daarvan overleden.

VLISSINGEN, 19 Jan. Zr. Ms. schooner Maccasser, kommand. de luit. 1ste kl. de Kock, heeft gisteren na een kort verblijf het droogdok verlaten en zal weldra zeilreê zijn voor nadere bestemming, die later waarschijnlijk in het begeleiden der haringvloot zal bestaan. (*H.*)

TILBURG, 21 Jan. In den namiddag van gisteren overleed in eenen zeldzamen ouderdom in het gesticht voor oude vrouwen alhier, zekere jonge dochter Maria Anna Mutsaerts, welke te Tilburg op den 18den Julij 1754 is geboren en alzoo den ouderdom van 100 jaren 6 maanden en 7 dagen heeft bereikt.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Courant:*

LONDEN, 24 Jan. Het Parlement heeft gisteren avond zijne zittingen hervat. Zoo als te verwachten was werden interpellatiën gedaan betrekkelijk tot de aangelegenheden van den oorlog. De heer Layard opende in het Lagerhuis de rei. Hij wenschte de overlegging van de briefwisseling gevoerd ter zake van het traktaat van 2 December. Lord John Russell antwoordde hierop, dat hij dit verlangen zal in overweging nemen, hoezeer hij de voldoening daaraan als eene onmogelijkheid beschouwt. De minister deelde aan het Huis mede, dat de gezanten-konferentie te Weenen bepaald had, dat de uitlegging van het vierde der vier punten van waarborg zoo te verstaan was, dat aan de russische heerschappij in de Zwarte Zee een einde moest worden gemaakt, en dat deze uitlegging is aangenomen, zoo als bereids in de dagbladen was berigt. Wat de onderhandelingen betreft, die te Weenen zullen gevoerd worden, Engeland is daartoe bereid, doch zij hebben nog geen aanvang genomen; geen der gezanten heeft nog de noodige volmagt ontvangen.

Bij het ter perse gaan zijn de buitenlandsche bladen nog niet aangekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Jan. Men houdt zich nog steeds bezig met te gissen naar den loop der onderhandelingen van de te Weenen te houden konferentie.

— De stoomboot *Sinai* is te Marseille aangekomen met tijdingen uit Konstantinopel, waarvan echter de datum nog niet bekend is. De geallieerden verwachten, dat het Turksche leger in de Krim weldra voltallig zou zijn. Het *Journal de Constantinople* zegt, dat uit de authentieke redevoering van den baron von Brück, bij het laatste banket gehouden, blijkt, dat Oostenrijk zich gereed maakt om de geallieerde mogendheden op eene afdoende wijze te ondersteunen, indien de laatste stappen vruchteloos mogten blijven. Hetzij dat de vrede nu of later gesloten wordt, de hoogmoed van Rusland moet geknakt worden. Het blad eindigt, met aan Turkije den raad te geven om de vooroordeelen tegen de rajas uit te roeijen.

— De graaf Buol heeft het grootkruis van het legioen van eer, en de heer Drouyn de L'Huys de Stephanus orde ontvangen.

— In de depêche door het Fransche gouvernement aan den Franschen gezant te Berlijn gezonden komt onder anderen voor:

»Het Fransche kabinet denkt er niet aan, Pruissen den rang te betwisten, waarop het zich geplaatst heeft: integendeel, het heeft in de laatste twee jaren Pruissen zeer dikwerf indachtig gemaakt aan de verpligtingen, welke onafscheidelijk verbonden zijn aan den hoogen rang waarop die mogendheid zich met regt verheft. Doch het Fransche kabinet meent te moeten doen opmerken, dat de hoedanigheid van groote mogendheid van blijvenden aard is; men kan ze niet afleggen wanneer zij lasten medebrengt, om ze weder aan te nemen zoodra er niets dan lusten aan verbonden zijn; regten en pligten van dat gewigt zijn onderling verbonden, en kunnen niet vaneen gescheiden worden. Het is niet te denken dat Engeland en Oostenrijk daarover anders oordeelen dan Frankrijk; maar zeker is het dat eene mogendheid, die geen deel heeft willen nemen aan de wereldgebeurtenissen dezer dagen, den eisch om de gevolgen dier gebeurtenissen te helpen regelen niet door Frankrijk zal zien billijken. De vruchten des oorlogs zijn voor de oorlogvoerenden alleen. De vrucht nu van den tegenwoordigen oorlog, eene vrucht van grootendeels zedelijken aard, zal bestaan in het regt om in het belang van Europa deel te nemen aan de beschikkingen die de vrede medebrengt; en daarvoor heeft Pruissen nog niets gedaan. Het heeft geweigerd zich onzijdig te verklaren; en dit besluit strekt het tot eer. Doch aan welke zijde staat het eigenlijk? Zal het, ingeval de vijandelijkheden aanhouden, voor of tegen de geallieerde mogendheden zijn? dat weet men nog niet.

»Pruissen kan aan Frankrijk geen verwijt van deszelfs vertrouwen op Oostenrijk maken. Immers het gedrag van Pruissen en dat van Oostenrijk verschillen veel. Pruissen verklaarde tevreden te zijn, zoodra Rusland de Vorstendommen ontruimde om redenen, gelijk het zelf verklaarde, van louter krijgskundigen aard; Oostenrijk daarentegen, wisselde met Frankrijk en Engeland de nota's van 8 Augustus [waarin de vier waarborgpunten voor het eerst aangewezen werden], daags nadat het van die ontruiming verwittigd was. Den 28sten November gaf vorst Gortschakoff kennis van de toetreding zijner regering tot de vier punten, Pruissen wenschte zich-zelven toen geluk met de bereiking van het doel zijner pogingen; terwijl Oostenrijk op 2 Dec. het alliantieverdrag met de Westersche mogendheden onderteekende. Den 7den Jan. treedt Rusland toe tot de uitlegging der vier waarborgen: toen verklaart Pruissen, het doel zijner staatkunde geheel bereikt wanende, zich tegen Oostenrijks opvatting van het verdrag van 30 April, en weigert de beloofde troepen te leveren; terwijl Oostenrijk zich haast uit eigen beweging te erkennen dat het, bij art. 5 van het alliantieverdrag voorziene geval, aanwezig is, dat het herstel des vredes niet is verzekerd, en dat het alzoo bereid is om een plan van krijgsoperatiën in overleg met de geallieerde mogendheden te beramen.

»Welligt zou men willen beweren dat het alliantieverdrag aan Oostenrijk voordeelen oplevert die Pruissen niet heeft. Men mag vragen welke voordeelen men bedoelt. Maar die opmerking is zekerlijk van Pruissens zijde geen blijk van instemming met het door Oostenrijk gesloten verdrag: Pruissen wil zich voordeelen door een bijzonder verdrag verzekeren. Men wil alzoo een *Pruisisch* verdrag nevens het *Oostenrijksche* stellen; doch men diende te zeggen, wat de eigenlijke beduidenis van dit voorstel is. Stond de zending van den heer von Usedom daarmede in verband? Bij deze zending is zoo veel geheimhouding in acht genomen, dat haar eigenlijk doel nog niet ter kennis van het Parijsche kabinet gekomen is. Doch hoe zorgvuldiger het geheim gehouden werd, des te meer moeite moesten wij doen om er achter te komen; en wat wij daarvan hebben kunnen vernemen, is dat Pruissen alle moeite deed om de geallieerden te beletten hunnen vijand aan de zwakke zijde aan te tasten en hunne troepen over Duitsch grondgebied naar de Russische grenzen te zenden. Als vergoeding bood het aan, een legerkorps op de Poolsche grenzen te plaatsen. Met andere woorden: Pruissen wilde met de eene hand een schild voor Rusland houden, en met de andere het zwaard der geallieerden afweren. Zou men niet zeggen dat de heer von Usedom onderscheiden traktaten in zijne portefeuille had; en te Londen bij vergissing het traktaat voor den dag gehaald heeft, hetwelk hij te St. Petersburg had moeten voorleggen?

»Het Fransche gouvernement wil Pruissen niet kwetsen. Hetgeen het zoo even zeide, is eene regtschapen en rondborstige uitboezeming; en zoo het zijne gezegden ter kennis van het Berlijnsche hof wil gebragt hebben, het is in de hoop van Pruissen eindelijk uit eene positie te brengen, waarin het, zoo onze pogingen hadden mogen slagen, nimmer zou gekomen zijn."

— In de *Presse* leest men:

Pruissen schijnt te volharden in zijn dubbelen eisch van afzondering en deelneming aan de konferentiën. Men vraagt het:

1°. Om tot het traktaat van 2 December toe te treden;

2°. Dat het zich niet verzette tegen de vraag der mobielverklaring van de bondskontingenten, door Oostenrijk voor te stellen;

3°. Dat het zelf, een leger van 100,000 man op de been brenge.

De groote mogendheden, weigerende dien eisch te erkennen, zoo heeft Pruissen, luidens een korrespondentie uit Berlijn, in de laatste dagen te Weenen, te Parijs en te Londen een protest doen overleveren tegen de geldigheid der besluiten, welke buiten zijne deelneming zouden kunnen genomen worden.

Pruissen wil noch toetreden noch zijn leger mobiel verklaren en beweert te mogen deelnemen aan de konferentiën, in zijne hoedanigheid van groot Europeesche mogendheid, wijl het kontrakteerende partij is geweest in de traktaten die hervormd moeten worden.

— In de zitting der Cortes van 19 dezer heeft een afgevaardigde voorgesteld, dat dat ligchaam zoude verklaren, dat het ministerie zijn vertrouwen niet bezat, na de redevoering van Espartero. De Cortes hebben het voorstel mèt een nieuw votum van vertrouwen, met 138 tegen 62 stemmen verworpen.

— Iets dat ongeloofelijk schijnt en nogtans volkomen waar is, zag men den 13 te Madrid, namelijk de schatkist bezat dien dag niets meer of minder dan 104 franks en eenige centimes. Men zag dan ook de rijtuigen der burgerlijke overheid voor de deuren der openbare instellingen stand houden, waar de overheden eene kleinigheid ter leen verzochten, ten einde men zou kunnen voortgaan de zieken in de gasthuizen van Madrid vleeschnat te geven. Is aan dat verzoek tamelijk goed voldaan, de minister van Finantiën heeft daarentegen te vergeefs de kapitalisten gesmeekt, te leenen tegen een hoogen interest, de nodige fondsen ter voorziening in de Staatsdienst, daarbij verzekerende dat eenige regimenten te Madrid, gedurende vier en twintig uren zonder voedsel waren geweest. Die bankiers, de geldschieters voor het oproer der *Champs des gardes* en der revolutie, zijn vol vrees en weigeren langer zich zelven in den afgrond te storten. Ten gevolge van een en ander is sedert drie dagen de betaling der 3 pCt. geschorst en de administratie der posten kan de wisselbrieven, die haar uit de provinciën vertoond worden niet betalen.

Den 14 zijn in de tabaksfabriek te Madrid, waar van 4 tot 6000 vrouwen, en meer dan 1000 man werken, groote wanordelijkheden ontstaan, terwijl te Barcelone 30,000 werklieden er gestadig en hunne meesters en het gouvernement bedreigen; men weet niet hoe hun voldoening te geven, zonder tot de verderfelijkste koncessiën over te gaan; en met allen geweld willen zij in de nationale garde worden ingelijfd. Tot hiertoe heeft de overheid weerstand geboden, maar zij verkeert in den grootsten angst. Iedereen heeft het voorgevoel van eene revolutionaire reaktie; maar welk karakter zal die reaktie aannemen, althans als men het geluk heeft het socialismus te ontgaan? Sommigen beweren, dat de Karlistische partij veel kans heeft te zullen slagen, dat ze verwonderlijk goed partij van de omstandigheden trekt, en eene aanzienlijke leening te Londen gesloten heeft. Kortom, het gouvernement verkeert in de grootste ontsteltenis.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Januarij. Het publiek wordt al meer en meer ongeloovig ten aanzien der vooruitzigten op den vrede. Ik elk geval zou geen vrede aan de algemeene opinie voldoen, indien daarbij niet bepaald werd, dat

Sebastopol ontmanteld moet worden. Nu is het gemakkelijk te begrijpen, dat de Czaar alleen door den oorlog kan genoodzaakt worden, zich aan eene zoodanige voorwaarde te onderwerpen. Van daar, dat aller oogen onophoudelijk naar de Krim gerigt zijn, waarvan de berigten echter tot dusverre alles behalve voldoende luiden.

Indien de onderhandelingen, die thans te Weenen gevoerd worden, op niets uitloopen, zoo gelooft men, dat Engeland later hooger eischen zal doen en alle pogingen zal aanwenden om de andere Europesche mogendheden in de alliantie op te nemen, ten einde op die wijze als het ware een cordon om Ruslands grenzen te trekken, en het aldus van alles af te scheiden. Bovendien zijn Engelands hulpmiddelen verre van uitgeput, en eene leening van 50 millioen pond sterling zou onder de burger- en mindere klasse hier te lande even goed slagen als in Frankrijk.

— Volgens de *Dailly News* verlangt men te Petersburg zeer naar vrede, en worden zelfs in de kerken gebeden daarvoor uitgesproken, hetgeen, als het feit waar is, des te opmerkelijker mag genoemd worden, daar de eeredienst onder onmiddelijk toezigt der regering staat.

— De *Globe* deelt mede, dat volgens brieven uit St. Petersburg in de city ontvangen, de geruchten van vredelievenden aard aldaar in omloop begonnen te komen, ten gevolge waarvan er reeds aanzienlijke omzettingen in Russische handelsartikelen hebben plaats gehad, met het doel om die naar het westen van Europa te verzenden. Ook heeft de wissel op Londen er eene verhooging ondergaan.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 22 Jan. Er is geen twijfel, dat de oorzaak van het bevel om ten spoedigste de Dobrudscha te ontruimen, alhier gezocht moet worden. Reeds den 8 dezer was het hier bekend dat de Russen op nieuw den Donau overtrokken, en de gesteldheid van den alhier zijnde gezant, werd zeer moeijelijk, wijl van de zijde van ons kabinet met nadruk werd gewezen op de zwarigheden, die zulk een handelwijze de onderhandelingen moesten in den weg leggen, zoodat men zich spoedig tot een besluit gedwongen zag, en elke demonstratie ten voordeele der Krim achterliet.

Als Oostenrijk de noodzakelijkheid erkent dat Duitschland zich tot den oorlog toeruste en aan de Duitsche Staten de opvordering doet zij kunne legers mobiel verklaren, dan mag men verzekerd zijn, dat de Europeesche aangelegenheden van haar dreigenden aard niets verloren hebben. En naar men als stellig verneemt, op het oogenblik is zoodanige opvordering naar den bondsdag te Frankfort en de gezamenlijke Duitsche regeringen gezonden.

BELGIE.

BRUSSEL, 23 Januarij. Omtrent den brand die den schouwburg op het muntplein alhier verwoest heeft, verneemt men de volgende bijzonderheden: Ondanks den vuurgloed die alles dreigde te verslinden en de waarschuwingen der bewoners van de belendende huizen, die uit hunne vensters den brand beschouwden, bleven de *pompiers* op het dak van het gebouw en gehoorzaamden een hunner officieren die op den hoogsten sport eener ladder staande hen kommandeerde.

De ongelukkige machinist Simon moet in de bovenverdiepingen zijn geweest, toen plotseling eene hoeveelheid buskruid en vuurwerken met een donderend geraas ontploften. Die vuurwerken waren bestemd om den brand, die de opera *le Prophete* besluit, voor te stellen.

Men blijft beweren, dat het gaz de vuurwerken heeft doen ontvlammen, want nog ten 8 ure 's ochtends was een der muziekanten van het orkest zijn strijkstok wezen halen en had niets gezien.

Brokken zink van het dak zijn op een verren afstand gevallen, onder anderen in de rue Royale, op de Boulevards en in de Leopoldswijk.

De datum van den 21 Januarij is te Brussel gekenmerkt door de herinnering aan eenen vreeselijken brand. Dienzelfden dag werd in het jaar 1821 het gebouw der Staten-Generaal in de asch gelegd, en wel ten gevolge van het vuur vatten van een balk, in de nabijheid van een warmte-geleibuis.

Naar men verneemt zijn de verliezen, door de akteurs bij dien brand geleden zeer aanzienlijk. Men noemt een akteur die aan kostumes een som van drie duizend frs. zou verloren hebben. Vele muziekanten hebben een moeijelijker te herstellen verlies geleden, dat hunner instrumenten.

Het gebouw, een eigendom der stad was niet tegen brandschade verzekerd.

STADSNIEUWS.

In de 225ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 13133 en 11368 ieder *f* 1250, N°. 16256, 7985, 7214 en 12489 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 Januarij.

BEVALLEN (21 Jan.): A. M. H. Andersen Spin, geb. Meijer, Z. - A. C. Hol, geb. Lemkes, Z. — (22 Jan.): J. A. de Jongh van Arkel, geb. de Wolff, D. - C. J. Lamberts, geb. Donker Curtius, Z. - A. M. Heemskerk, geb. Heemskerk, Z. - D. L. H. A. van Rossum, geb. Goedkoop, Z.

OVERLEDEN (19 Jan.): W. S. van Wijk, geb. Steenbergh, 23 j. — (20 Jan.): J. E. Weddepohl, 14 j. — (21 Jan.): J. Witsen baron Straalman. - J. Lex, geb. Meijer, 70 j. — (22 Jan.): M. A. 't Hoen, geb. Daey, 51 j.

Heden, 23 Januarij, teekende de Thermometer-Schaal Fahrenheit:

	's avonds	8 ure	26	graden.
24 Jan.	's nachts (laagste stand)		22	»
	's morgens	8 ure	25	»
	's middags	12 »	25½	»
	's namiddags	4 »	24	»

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	Rente	23 JAN. 4½ u. gebl.	24 JAN.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	61⅛	61⅝ a	61½	61⅝
Dito Dito	3 »	73 5/16	73⅛		
Dito Dito	4 »	90 13/16	90¼		
O. I. Leening 1844	4 »				
Amortis. Syndik.	3½ »	89⅞			
Handel-Maatschappij	4½ »				
Haarlemmermeer	5 »				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »	99½			
» Holl. Spoorw.-M.	»				
Obligatiën	4½ »				
Maatschappij van Weld.	4 »				
Aand. Ned. Bank	»				
België	2½ »	49⅞	49⅝		
Dito bij *Rothschild*	2½ »	50⅛	49⅞		
Frankrijk, Obligatiën	3 »				
Spanje, Onbep. Stukken	1 »	17¾	17 9/16	17¾	17 11/16
Dito	3 »		86½		
Dito Binnenl. à 6/m.	3 »	31⅝	30 11/16	31	
Coupon-Bewijzen		4⅝	4 11/16	4⅝	
Amortisable Schuld		4 11/16	4	4 11/16	
Portugal, te Londen	3 »	38 1/16	38	38⅛	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	102	101½		
Dito Dito 1828 en 1829	5 »				
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 »				
Dito	4½ »	88⅛			
Dito bij *Hope*	4 »	77 7/16			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4 »	76½			
Dito bij id. 5de Serie	4 »				
Certifikaten te Hamburg	5 »				
Inschrijving in Assignat.	6 »				
Certifikaten van dito	6 »	59⅝			
Engelsche Russen					
Polen, Certifikaten	4 »	69			
Dito Aand. met Lot. fl. 500					
Oostenrijk, Metalliek	5 »	63 1/16	62 11/16	63	
Dito Nieuwe 1847	2½ »	32¼	[illegible]	[illegible]	
Dito 1851 en 1852	2½ »	32¼	31 13/16	32 7/16	
Dito Nieuwe	5 »	74⅝	74½	74⅝	74½
Dito 1854	5 »	74⅝	74½	74⅝	74½
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5 »				
Dito	4 »				
Aand. met Loting fl. 250	»	239			
Nieuwe dito 1854					
Pruissen	4½ »				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 »				
Denemarken, Leen. te Lond.	5 »				
Louisiana bij *Hope*	5 »				
Braziliën	5 »	96½	96½	96¾	
Dito 1843	5 »				
Mexiko	3 »	20 11/16	20 9/16	20⅞	
Dito Onbepaalde		20 11/16	20 9/16	20⅝	
Peru	4½ »				
Grenada, à £ 100	2¼ »		15½	15⅝	
Dito Uitgestelde					
Ecuador à £ 100		3 5/16			
Venezuela, à £ 100	3⅝ »				
Dito Uitgestelde	1¼ »				
Grieken, te Londen	5 »				

Nat. Met. 65 15/16, 66, 65⅞; 5 pCt. Stieglitz 82½.

Bij weinig affaire leverde de markt heden weder niets bijzonders op, inzonderheid ten opzigte van Spaansche fondsen was de stemming ongunstiger.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56	Livorno	2/m.	*f* 38½
»	zigt	» 56½	Napels	»	» 8½
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg	»	» 1,73
»	zigt	» 56	Weenen	6 w.	» 28
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 100
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam	»	¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 53, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 92; Spanje 1—3 pc. 17⅝; Binnenl. 3 pc. 32; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 65⅞.

PARIJS, 23 Jan. Fransche 4½ pc. 94.50; 3 pc. 67.70; 3 pc. Spanje 30⅝; id. 1 pc. 17½; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 82.

LONDEN, 23 Jan. Consols 91⅝, 3 pc. Spanje buitenl. 36⅝; 1 pc. dito 17½; Comité-Bewijzen 5; Passive 4¾, 5 pc. Rusl. 100; 4½ pc dito 89½; 4 pc. Holl 93½; 2½ pc. id. 62; 5 pc. Sardinië 85; Braziliё 98½; 4½ pc. Peru 70; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 21; 4 pc. Portugal 41½; Turkije 76½; Ecuador 4; Wissel op Amst. 11.17½.

WEENEN, 23 Jan. Met. 5 pc. 84; id. 4½ pc. 72½; Bank-Aktien 1027; Wissel op Londen 12.19, Amst. —; Parijs 148, Goud —; Zilver 27½; Nieuwe Leening 101⅞.

BERLIJN, 23 Jan. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; 5 pc. 97 p; Wissel op Londen 2/m. 6 T. 14¾; Parijs 78½; Amst. 139; Weenen —; Petersburg 99⅝.

HAMBURG, 23 Jan. Spanje 3 pc. 29⅝; id. 1 pc. 16[illegible] Rusl. 5 pc. 94; 3 pc. Mexikanen 14; 5 pc. Sardinië 79; Wissel op Amst. 36.10; Londen kort 13 3½.

FRANKFORT, 23 Jan. 5 pc. Met. 64½; 3 pc. Spanje binnenl. 31½; id. 1 pc. 17 9/16; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 24 Jan. Pruissische Rogge bij partij [illegible] lager; 120 ℔ *f* 295 bij partij en *f* 300 bij gerijf.

De overige Granen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 90½; Oct. 74 ℒ. *Raapolie* op 6/w. *f* 52½; Vliegend *f* 51½; in stad *f* 53; 1°. Mei [illegible] *f* 50½, 50; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 44½. *Lijnolie* [illegible] 6/w. *f* 41; Vliegend *f* 39½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 48½; Vliegend *f* 47.

SCHIEDAM, 23 Jan. Rogge 148/3 ℔ Rgs. gedr. Decnsche *f* 306 6/w.; 148/2 ℔ gedr. dito *f* 315 6/w.

ANTWERPEN, 22 Jan. *Koffij*, *Suiker*, *Rijst* en *Katoen* zonder noemenswaardige zaken.

Tabak. Hiervan zijn omgezet 255 vaten Kentucky.

Granen. Tarwe en Rogge met eenige vraag tot vaste prijzen zoowel voor dadelijk als op levering.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 23 Jan. Mellema, Hermanus Hesselaar, Hambur[g]

UITGEZEILD:

VLISSINGEN, 19 Jan. De Vries, Bellona, St. Ubes.

Advertentiën.

(563) Heden overleed alhier, in den ouderdom [van] bijna 77 jaren, tijdig voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, Mevrouw RUFINA JACOBA MAR[IA] HALF WASSENAER VAN ONSENOORT, Echtgenoot [van] wijlen den Wel-Edel geboren Heer JACOBUS CORNE[LIS] BALTHASAR VAN BOMMEL.

's HERTOGENBOSCH, den 19 Januarij 1855.

Een Jong Mensch, van de R. C. Godsdien[st], eenigen tijd in het vak **Kruidenierswaren** werkzaam geweest, zag [zich] gaarne in genoemd vak geplaatst; er zal minder op [sa]laris dan wel op goede behandeling gelet worden. Ad[res] met *franco* brieven bij den Uitgever dezer Courant, [on]der letter P. (5[illegible]

Door den Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN is [aan] de inteekenaren verzonden en bij de meeste Boekhan[-] delaren ter bezigtiging gesteld:

DE EERSTE AFLEVERING VAN

DE DIETSCHE WARANDE,

Tijdschrift voor Nederlandsche Oudheden en Nieuwere Kunst & Letteren,

BESTUURD DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM.

Dit Nommer bevat: Eene Inleiding, »De Historie [van] den Verloren Sone", drama uit de XVIe Eeuw, [door] J. J. Nieuwenhuyzen, eene Beschouwing van de Am[ster]damsche Tentoonstelling, door Pauwels Foreestier, een [ar]tikel »Over Vondel", twee artikelen: »Wandalisme", [een] artikel: »Bibliografie" en een: »Mengelingen."

Door de volgende Heeren zijn bijdragen toegezegd: M'. L. de Baecker, Fr. Baudri, M'. H. A. A. [van] Berkel, Jhr. M'. Ph. Blommaert, Dr. Th. Borret, A. J. Bruinsma, M'. Edm. de Coussemaker, P. J. Cuypers, J. M. Dautzenberg, Didron Aîné, M'. Pru[dens] van Duyse, M. G. Tétar van Elven, Edward van E[ven], M'. G. D. Franquinet, Dr. J. H. Halbertsma, Prof. J. [F. J.] Heremans, Dr. C. R. Hermans, W. Jz. Hofdijk, Dr. H. [Hoff]mann von Fallersleben, J. J. van der Horst, Pr., Ds. J. J. L. ten Kate, P. J. Koets, Pr., D. Koorders, R. van Hinloo[pen] Labberton, J. J. Nieuwenhuyzen, A. C. Oudemans, M'. [A.] Reichensperger, Bon Julius de Saint Genois, Alex. Sc[haep]kens, Arn. Schaepkens, Dr. F. A. Snellaert, Karel Stal[laert], Prof. J. van Vloten, Prof. M. de Vries, en anderen.

Dit tijdschrift wordt om de 2 maanden uitgegeven, gr. 8°, opgeluisterd met Faksimiles, Muscetbladen, [Te]keningen enz. Jaarlijks verschijnen ruim 36 vellen, 600 bladz. De prijs *f* 6 en franko per post *f* 6.75.

Boekhandelaren worden verzocht, vóór de verschijning van de 2e aflevering het getal hunner inteekenaren [op] te geven, aangezien de 2e aflevering niet in commissie wordt gezonden.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.